T01 Heledd Fychan, Aelod o'r Senedd dros Ganol De Cymru, Grŵp Plaid Cymru

Senedd Cymru | Welsh Parliament

Pwyllgor Senedd y Dyfodol | **Future Senedd Committee**

Ymchwiliad i'r trothwyon yn y Rheolau Sefydlog | **Inquiry into Standing Order thresholds**

Ymateb gan: Heledd Fychan, Aelod o'r Senedd dros Ganol De Cymru, Grŵp Plaid Cymru - Rheolwr Busnes | Evidence from: Heledd Fychan, Member of the Senedd for South Wales Central, Plaid Cymru Group – Business Manager

Annwyl Gadeirydd,

Parthed: Ymgynghoriad Rheolau Sefydlog

Diolch am y cyfle i ymateb i ymgynghoriad Pwyllgor Senedd y Dyfodol i lywio ei ystyriaeth o bwynt (c) o'i gylch gwaith, sy'n ymwneud â'r trothwyon a bennir ar hyn o bryd yn Rheolau Sefydlog y Senedd.

Atodaf safbwyntiau Grŵp Plaid Cymru ar yr ystod o Reolau Sefydlog dan sylw. Ble nad ydi'r Grŵp yn datgan barn, rydym wedi hepgor y Rheolau hynny o'r ymateb.

Gobeithiaf y bydd y mewnbwn o ddefnydd wrth i'r Pwyllgor barhau i drafod yr ystyriaethau pwysig hyn ar gyfer llywio gweithdrefnau'r Seithfed Senedd.

Yn gywir,

Heledd Fychan

Rheolwr Busnes Grŵp Plaid Cymru

Grwpiau gwleidyddol (Rheol Sefydlog 1.3);

Mae Grŵp Plaid Cymru o'r farn y dylai'r Rheol Sefydlog ar gyfer maint Grwpiau gwleidyddol warchod llais pleidiau llai a sicrhau chwarae teg i bob Aelod o'r Senedd. Byddai cynyddu'r trothwy yn sylweddol yn anghymesur ac yn tanseilio'r egwyddor bwysig hon.

Byddem felly yn ffafrio trothwy o bump neu chwech ar gyfer ffurfio Grŵp gwleidyddol o safbwynt derbyn cefnogaeth gyllidol ychwanegol i weithredu fel grŵp.

Credwn y dylid rhoi ystyriaeth i archwilio'r posibilrwydd o gyflwyno trothwy gwahanol ar gyfer breintiau siarad, gyda'r trothwy hwnnw yn is er mwyn sicrhau fod yr ystod llawn o leisiau gwahanol yn cael eu hadlewyrchu mewn trafodion.

Rydym o'r farn na ddylai unrhyw benderfyniad terfynol ynglŷn â dehongli'r Rheol Sefydlog hon eistedd gyda'r Llywydd yn unig a/neu dylid sicrhau nad oes amwysedd allai beri fod y Llywydd mewn sefyllfa o orfod gwneud penderfyniad ar fympwy. Dylid edrych eto ar gymal (ii) o'r Rheol Sefydlog sydd yn rhoi baich a chyfrifoldeb annheg ar y Llywydd fel unigolyn.

Ymddiswyddo neu Ddiswyddo o ran y Llywydd neu'r Dirprwy (Rheol Sefydlog 6.26);

Mae'r Grŵp o'r farn fod trothwy o 10% (h.y. 10 Aelod) yn addas a rhesymol o ran trafod cynnig i ddiswyddo Llywydd neu Dirprwy Lywydd.

Nid ydym o'r farn fod yn rhaid i'r 10 Aelod fod o ddwy blaid wahanol. E.e. gyda threfn gyfrannol newydd, mae'n bosib mai dim ond un gwrthblaid fyddai'n cyrraedd trothwy grŵp yn Seneddau'r dyfodol.

Ymddiswyddiad etc. Prif Weinidog Cymru neu Aelod arall o'r Llywodraeth (Rheol Sefydlog 8.7);

Gweler ein safbwynt ar Reol Sefydlog 6.26.

Ymhellach, ar faterion o hyder (boed hynny mewn unigolion neu lywodraeth gyfan), dylid adlewyrchu difrifoldeb y sefyllfaoedd hyn yn y Rheolau Sefydlog gan ganiatáu i unrhyw gynnig sydd yn cyrraedd y trothwy gael ei drafod ar y cyfle cyntaf posib yn y Cyfarfod Llawn.

Cynigion gweithdrefnol (Rheol Sefydlog 12.33);

Credwn y dylai'r Rheol bresennol aros fel ag y mae yn gymesur a'r nifer newydd o Aelodau (h.y. dylid cael 16 Aelod o blaid symud i bleidlais ar unwaith). Dylid gwarchod y cymal sy'n rhoi ystyriaeth i hawliau lleiafrifoedd o fewn y Senedd.

Penderfyniadau ar gynigion a gwelliannau (Rheolau Sefydlog 12.44 a 12.46);

Credwn y dylai'r trothwy ar gyfer y ddwy Reol hyn gynyddu yn gymesur (h.y. un chweched o'r holl Aelodau).

Cworwm (Rheol Sefydlog 17.31);

Byddem yn ffafrio peidio addasu'r Rheol Sefydlog hon.

Aelodaeth y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus (Rheol Sefydlog 18.5);

Byddem yn ffafrio peidio addasu'r Rheol Sefydlog hon.

Ail-wneud y Rheolau Sefydlog a'u Diwygio (Rheol Sefydlog 33.1).

Credwn y dylid cynyddu'r trothwy hwn ar gyfer gofyn i'r Pwyllgor Busnes ystyried ac adrodd ar unrhyw gynnig i ail-wneud a diwygio'r Rheolau Sefydlog yn gymesur (h.y. i 10% sef 10 Aelod).

Wedi eu hepgor:

- Diswyddo (Rheol Sefydlog 10.8)
- Cynigion am Orchymyn gan Aelod, heblaw aelod o'r llywodraeth (Rheol Sefydlog 25.28).